

A BIZTONSÁGTECHNIKA SZABÁLYOZOTTSÁGA

1. Történeti áttekintés

1.1. Törvény és rendeletek

A vagyonvédelemmel foglalkozó első minisztertanácsi határozat 1977-ben jelent meg. Öt évvel később, 1982-ben jelent meg a vagyonvédelem helyzetével foglalkozó 2013-as számú Minisztertanácsi Határozat. 1987-ben pedig minisztertanácsi rendelet született a vagyonvédelmi tevékenységről és a magánnyomozás tilalmáról. Ez a rendelet 1995. szeptember 1-jéig volt hatályban (a kormány a 1988-ban és 1982-ben kiadott rendeletit már korábban hatályon kívül helyezve), amikor is hatályba lépett a Kormány 87/1995. (VII. 14.) számú rendelete a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység átmeneti szabályairól.

1997. január 1-jétől címbeli tevékenységet személyesen csak meghatározott igazolvány birtokosa jogosult végezni. 1998. május 1-jén hatályba lépett az 1998. évi IV. törvény a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról.

A belügyminiszter 24/1998. (VI. 9.) BM rendelete szól a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szabályairól, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamaráról szóló törvény végrehajtásáról.

Jelenleg a 2005. évi CXXXIII. törvény és a kapcsolódó 22/2006. (IV.26.) BM rendelet hatályos.

A Kormány 204/1996. (XII. 23.) számú rendelete a befektetési szolgáltatási, az értékpapír-letétkezelési és elszámolóházi tevékenység végzésének személyi, tárgyi, technikai és biztonsági feltételeiről 1997. január 1-jén lépett hatályba. Ezt a rendeletet a Kormány a 283/2001. (XII. 26.) számú, a befektetési és árutőzsdei szolgáltatási tevékenység, az értékpapír letéti őrzés, az értékpapír letétkezelés, valamint az elszámolóházi tevékenység végzéséhez szükséges személyi, tárgyi, technikai és biztonsági feltételekről szóló rendeletével, 2002. január 1-jével hatálytalanította.

1.2. Biztosítási szabályzat

1991-ben a Magyar Biztosítók Szövetsége (MABISZ) kiadta a Betöréseslopás-Rablás Biztosítási Szabályzatát. 1997-ben került kiadásra – az előbbi korszerűsítéseként – a Betöréseslopás- és rablás biztosítás technikai feltételei című ajánlás, mely a '91-es kiadáshoz képest új fejezetekként tartalmazza a beléptető, a biztonsági távfelügyeleti és a video rendszerekkel szemben támasztott minősítési követelményeket is.

2006-ban lett újabb, majd 2007-ben egy „új MABISZ” néven (kb. 460 oldal) levő anyag, mely fenn van a honlapon, de ez ismereteink szerint nincs hivatalosan hatályba helyezve.

1.3. Állami Bankfelügyelet elnökének rendelete

Kiadásra került a 3/1994. (PK. 13.) BAF számú rendelkezés, az egyes bankbiztonsági követelmények meghatározásáról. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete 10/2001. számú ajánlása a pénzügyi szervezetek működésének biztonsági feltételiről, 2001-ben lépett hatályba. (MABISZ és MSZ megfeleléség ilyen nincs)

A MABISZ ajánlása „és” kapcsolatban van az MSZ-ben rögzítettekkel, melynek teljesítése lehetetlen. Így nyugodtan kimondhatjuk, hogy ma Magyarországon nincs olyan bank v. takarékszövetkezet, mely megfelelné a PSZÁF ajánlásának.

1.4. Esseni nomenklatúra

A nemzetközi élvonalba tartozók, a vagyonsvédelem területén is a félreértésmentes kommunikáció érdekében egy olyan nomenklatúrát tettek közzé 1988-ban (Essen Security'88 konferencia) melynek használata, alkalmazása szakmán belül hosszú időre előre segítheti az alapfogalmak, alapszavak egységes értelmezését. Magyarországon ezt nem sikerült a szakmával elfogadtatni.

1.5. Szabványosítás

Az egyik alapvető elvárás, hogy a törvényünk vagy bármilyen szintű jogszabályunk, megfelelő hivatkozással kövesse az EU-ban és így természetesen nálunk is hatályos szabványokat, az azokban alkalmazott terminológiákat. A szabványok alkalmazása önkéntes jogkövetésen alapul, és nagyon lényeges, hogy közmegegyezéssel, széles körű támogatottsággal jönnék létre, ennél fogva sokszor hatékonyabbak, mint a jogszabály.

Az „új megközelítés” elve alapján álló európai szabályozás szerint a jogszabályok alapját képező európai irányelvek csak az alapvető biztonsági követelményeket írják elő, a megvalósítás módját az ún. harmonizált európai szabványokra bízzák. A harmonizált jelző mutatja, hogy a jogszabály és a szabvány között már a megalkotás szintjén megteremtették az összhangot. Amennyiben a szabvány önkéntesen alkalmazó betartja az ott rögzített követelményeket, terméke, eljárása meg fog felelni a jogszabályi előírásoknak. Ha az alkalmazó választási szabadságával élve a szabványtól eltérő megoldást választ, ezt minden további nélkül megteheti, de viselni kénytelen annak költségeit, hogy igazolja terméke, eljárása jogszabálynak való megfeleléségét.

A riasztó rendszerhez tartozó területek (CCTV; beléptető stb.) szabványokkal jól lefedettek, csak ismerni kellene ill. alkalmazni az érintetteknek.

2. Személyi oldal

2.1. IT és gépjárműriasztó

A 2005 évi CXXXIII. törvény – a korábbiakhoz képest – újszerűen hatálya alá vonta a mechanikai vagyonsvédelmi rendszer szerelőt és tervezőt, a gépjármű riasztó szerelőt

(a mechanikust és elektronikust is) továbbá az adat- és informatikai védelemre irányuló biztonsággal foglalkozókat is. Kifejezetten gépjármű riasztóval vagy IT biztonsággal foglalkozók, ismereteim szerint nincsenek a rendőrségi engedélyezettek illetve a kamarai tagok között, a mechanikai témakörrel foglalkozók bejelentkezési aránya is igen kicsi, (tervező 14 fő, szerelő 73 fő) és persze eltelt néhány év. Kinek kellene megszólítani őket, kamarának, rendőrségnek, kinek kellene ellenőriznie, vajon a törvényalkotó elérte a célját? Nyilván az adatokból az derül ki, hogy valami nem jól van szabályozva.

2.2. Tervezők

A vagyonvédelmi biztonságtechnikai és mechanikai tervezői jogosultság kiadása, az említett törvény hatályosulása óta az SzVMSzK feladata. Jogszabályilag rendezetten csak az tervezhet, aki a kamarai tervezői névjegyzékben szerepel. Az ő számuk 111 fő, de a rendőrségtől lényegesen többen kaptak tervezői, szerelői igazolványt, továbbá a kamaránkba ebből 1008 fő jelentkezett be. Vajon – újabb kérdés – kinek a dolga lenne egyfelől a létszámviszonyok tisztázása, ellenőrzése, de talán még ettől is fontosabb lenne az elkészült tervek esetleg hatósági ellenőrzése, mint, ahogy az a tűzjelző tervezésnél jól szabályozottan működik? (Egyfelől a minőség, másfelől a tervező jogosultsága is gorcsó alá kerülhetne.)

Egyébként, ha valaki le is bukna, hogy engedély nélkül tervezett, nincs a törvényben szankcionálva.

2.3. Szakértő, tűzjelző tervező

Még két dolog a tervezői szabályozáshoz, egyfelől hiányzik a szakterületünkhöz kapcsolódó szakértői engedély kiadásának lehetősége (ezt a MMK adja most ki) másfelől megfontolás tárgyává kellene tenni, hogy a tűzjelző jogosultságot is a mi kamaránknak kellene kiadnia, nem pedig a MMK-nak. Hiszen aki riasztóval foglalkozik az általában a tűzjelzőt is tervezi, illetve szereli. (Talán elkerülhető lenne a kettős tagság.)

3. Eszközrendszer

3.1. Kép-, hang-, adatrögzítés

Az ismert törvényben szabályozottak a kép- és hangrögzítésre vonatkozó törlési idők, köztudottan van három munkanap harminc és hatvan napra vonatkozó törlési kötelezettség. Hasonlóan az elektronikus beléptető adatait, a távfelügyeleti rendszer és az adat- és informatikai védelemre irányuló biztonságtechnikai rendszer működése körében rögzített adatok felhasználását, törlését is szabályozza a törvény, ezek egyfelől felülvizsgálatra érettek, másfelől az ismétlődő kérdés, ki ellenőrzi pl. a rögzítőt, hogy a törvény szerint törölték-e az adatokat róla? Például a beléptetők egy része erre abszolút alkalmatlan. Pontosan biztonsági szempontból úgy konstruálták, hogy ne lehessen belenyúlni és adatot törölni, majd az elvárt tárhelykapacitástól függően felül írja magát, persze ez az idő nem azonos a mi törvényünkben írott napokkal.

Csak érdekességként vagy éppen támpontul az EU-ban már köröztetés alatt van 2008 októbere óta egy szabvány, mely a távfelügyeleti adatokat két évig fogja megőriztetni.

(ügyfél adatot, jelzés adatot és az operátor intézkedését) Valószínű koncepcióváltás kellene ezen a téren és a hozzáférést, illetve azok körét kellene szabályozni részletesebben.

3.2. Szellemi termék

Sok vitára ad okot és sok kellemetlenséget jelent egy-egy felhasználónak, hogy tisztázatlan: a riasztó felprogramozása után kié a tervező szellemi terméke?

3.3. Szabályozandók

Véleményem szerint hiányzik a szabályozása a felhasznált eszközök megfelelőségi tanúsítványa előírásának. Az azonosításnak, mind személyre, mind tárgyra vonatkozóan, persze ide sorolható az áruk azonosítása is, mely a gyakorlatban ugyan részben megvalósul, de vonatkozó előírás nincs. A segélyhívó rendszereket a riasztórendszerek részeként értelmezik az EU-ban, a szabványok is e szerint épülnek fel. Nálunk az egészségügyi tárcánál foglalkoznak jogszabályilag a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással, azonban szándékosan elkerülik az egyébként nagyon jó – szabványokra való hivatkozást.

3.4. Ellenőrzés

Ha én nyilvánosan véleményt mondhatok, a törvényünkben foglaltak ellenőrzéséről akkor, mindig elmondom, hogy amit most tesz ez ügyben a rendőrség, az teljesen felesleges kapacitást köt le pl. egy kerületben 1 ember félévi teljes munkája és eredménye szinte zéró.

Nagyon leegyszerűsítve: azok kerülnek ellenőrzésre, akik bejelentették magukat, illetve megkapták az engedélyt erre a munkára, akik viszont engedély nélkül dolgoznak pl. a mi szakterületünket, illetően a villanyszerelők nagy része, soha nem kerülnek látókörbe illetve ellenőrzésre.